

Nga: Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova)

Për: Kryetarin e Komunës së Prizrenit, Mytaher Haskuka

Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova) në kuadër të bashkëpunimit me Ambasadën Britanike është duke punuar në inkurajimin e institucioneve publike për të rritur nivelin e zbatimit të rekomandimeve të Auditorit të Përgjithshëm.

Në fund të vitit të kaluar, BIRN Kosova e ka prodhuar një analizë të raporteve të auditimit të Komunës së Prizrenit për katër vjet. Përveç analizave janë mbajtur edhe disa debate nëpër komuna, ku ka marrë pjesë edhe Zyra Kombëtare e Auditimit, të cilët kanë ofruar asistencë në hartim të planeve për zbatimin të rekomandimeve, të cilën ndihmë ju inkurajojmë që ta shfrytëzoni.

Në këtë shkresë janë pasqyruar rekomandimet e përsëritura nëpër vite dhe çalimet në fusha specifike. Të bashkangjitura i keni edhe rekomandimet e dhëna nga Zyra Kombëtare e Auditimit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Duke marrë parasysh se punët në zbatimin e rekomandimeve janë në përfundim, kjo letër është sinjalizim shtesë për rëndësinë e zbatimit të plotë të rekomandimeve apo fillimin e zbatimit të rekomandimeve që marrin më shumë se 1 vit për t'u zbatuar.

Më poshtë gjeni vetëm disa prej shumë rekomandimeve që keni marrë nga Auditori.

- Kryetari duhet të sigurojë se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet që kanë ndikuar në theksim të çështjes për t'i hequr gabimet në klasifikimin e shpenzimeve si dhe për mos regjistrim të plotë të pasurisë. Është e nevojshme që të ndërmerren veprimet e duhura për t'i adresuar shkaqet që mund të ndikojnë në opinionin e auditimit, respektivisht të regjistrohen saktë të gjitha pasuritë kapitale.
- Kryetari duhet të vendosë masat e duhura që brenda një periudhe të arsyeshme të inkasojë të gjitha të arkëtueshmet e prapambetura, si dhe të sigurojë se ngarkesa për pagesën e obligimeve të qytetarëve është duke u bërë sipas rregullores për taksa.
- Kryetari duhet të sigurojë se punonjësit përmes marrëveshjeve për shërbime të veçanta angazhohen vetëm në rastet kur ka kërkesa specifike. Angazhimi të bëhet përmes një procesi konkurrues dhe transparent dhe periudha e angazhimit të bëhet në kuadër të afateve të parapara me ligj.
- Kryetari duhet të sigurojë se nuk janë anashkaluar procedurat e prokurimit, të sigurojë se projektet realizohen konform planeve dhe buxhetit, si dhe të rrisë kontrollin në menaxhimin e projekteve kapitale.

Ne do të vijmë në një vizitë në institucionin tuaj për të biseduar për telashet që i keni në zbatim të rekomandimeve si dhe për të parë secilin rekomandim se në cilën fazë është aktualisht: është realizuar plotësisht, është në proces të zbatimit apo nuk është zbatuar fare.

ANEKS

Rekomandimet e Auditorit për Komunën e Prizrenit, që janë pjesë e raportit të Auditimit të Pasqyrave Financiare për vitin e përfunduar me datën 31 dhjetor 2017.

Nr.	Rekomandimet e Auditorit në raportin e Auditimit për PVF - 31.12.2017	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Kryetari duhet të sigurojë që është bërë një analizë për të përcaktuar arsyet për theksim të çështjes. Duhet të ndërmerren veprime për të adresuar dobësitë e rëndësishme në një mënyrë sistematike dhe pragmatike për të zbutur dobësitë e shpalosura në theksimin e çështjes të opinionit të auditimit. Gjithashtu, kryetari duhet të sigurojë se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PFV 2018 i adreson të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me pajtueshmërinë. Kjo gjithashtu duhet të përfshijë rishikimin e draft PFV-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë dhe/ose fushat ku janë identifikuar gabime në vitet e mëparshme. Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të dorëzohet përveç nëse ndaj draft PFV-të janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.			
2	Kryetari duhet të sigurojë që performanca buxhetore është monitoruar në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson barrierat për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar. Aty ku supozimet e buxhetit fillestar janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final.			
3	Kryetari duhet të sigurojë se verifikimi të bëhet në baza të rregullta vjetore sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi, që reflekton shënime të përditësuara të regjistrit dhe ngarkesave të sakta tatimore.			
4	Kryetari duhet të shqyrtoj arsyet e gjendjes ekzistuese dhe të vendos masat e duhura që brenda një periudhe të arsyeshme të inkasoj të gjitha të arkëtueshmet e prapambetura, ose në të kundërtën, të ndaloj shfrytëzimin e pronave publike pronarëve, të cilët nuk i kanë kryer obligimet ndaj komunës, të sigurojë që për të gjitha pronat publike të organizohet ankandit publik dhe të nënshkruhen kontratat sipas legjislacionit.			
5	Kryetari duhet të sigurojë se ngarkesa për pagesën e obligimeve të qytetarëve është duke u bërë sipas rregullores për taksa,			

	tarifa, ngarkesa dhe gjoba nga shërbimet dhe veprimtaritë komunale. Në të kundërtën, rregullorja duhet të ndryshohet dhe plotësohet sipas tarifave të reja.			
6	Kryetari të siguroj rishikimin e mundësisë që këta zyrtarë të transferohen në institucionet ku ata punojnë, ose të kompletohen dosjet e tyre në komunë për të krijuar bazë ligjore për ekzekutimin e pagave të tyre. Po ashtu kryetari duhet të sigurojë që listat e pagave nënshkruhen nga të gjithë të punësuarit e komunës			
7	Kryetari duhet të siguroj që puna jashtë orarit të planifikohet në mënyrë efektive, kompensimet për orë shtesë duhet të konsiderohen vetëm gjatë periudhave kur ka vëllim më të madh të punëve dhe puna shtesë duhet të dokumentohet dhe arsyetohet			
8	Kryetari duhet të sigurojë se punonjësit përmes marrëveshjeve për shërbime të veçanta angazhohen vetëm në rastet kur ka kërkesa specifike. Angazhimi të bëhet në përputhje me kërkesat ligjore përmes një procesi konkurrues dhe transparent dhe periudha e angazhimit të bëhet në kuadër të afateve të parapara me ligj. Ndërsa për të gjitha pozitat e rregullta të punës duhet të sigurohet se buxhetohen nga kategoria e pagave dhe mëditjeve si dhe paguhen nga sistemi i pagave.			
9	Kryetari duhet të sigurojë se nuk janë anashkaluar procedurat e prokurimit aty ku janë të zbatueshme si dhe me rastin e përgatitjes së kërkesave për mirëmbajtjen e automjeteve mundësisht të përfshihen të gjitha auto pjesët e nevojshme.			
10	Kryetari duhet të siguroj se projektet duhet të realizohen komfor planeve dhe buxhetit. Në rastet kur shfaqet nevoja për ri destinim të mjeteve apo ndryshim të projekteve, duhet të ndiqen procedurat administrative të ri destinimit të mjeteve. Furnizimet dhe kryerja e punimeve duhet të mbikëqyren në vazhdimësi dhe pagesat të bëhen vetëm pasi të merret siguria e plotë se pozicionet e faturuara janë realizuar sipas paramasave dhe parallogarive, si dhe të forcoj masat e kontrollit që dështimet e tilla të mos përsëriten.			
11	Kryetari i Komunës duhet të rrisë kontrollet në menaxhimin e projekteve kapitale. Fillimisht duhet të sigurohen fondet e nevojshme si dhe të gjitha parakushtet tjera për fillimin e projekteve, e më pas të zhvillohen procedurat tjera për			

	kontraktimin me OE. Me tutje, të sigurojë kontrolle në monitorimin e punimeve deri në procesin e ekzekutimit të pagesave.			
12	Kryetari të siguroj që zyra e prokurimit të mos filloj procedurat e prokurimit para se të përmbushen kriteret ligjore përkatësisht pa hartuar projektin ekzekutiv si dhe të siguroj kontrolle të shtuara që para nënshkrimit të kontratave të bëhet zotimi i mjeteve. Me tutje të gjitha pagesat duhet të bëhen në përputhje të plotë me kushtet e përcaktuara në kontratë.			
13	Kryetari duhet të siguroj se kontrollet e vendosura janë funksionale gjatë vlerësimit dhe përzgjedhjes së operatorëve, aty ku ekziston mundësia të shqyrtoj në detaje rastet dhe të kërkojë sqarime shtesë. Me tutje te kërkojë një planifikim të hollësishëm dhe njësitë të vlerësojnë në mënyrë të drejtë kërkesat për prokurim, si dhe të respektohen në plotësi LPP si dhe UA, në mënyrë që rastet e mësipërme të mos përsëriten.			
14	Kryetari duhet të siguroj hartimin e rregullave dhe procedurave të brendshme për evidencën, ruajtjen dhe tjetërsimin e pasurisë jo financiare sipas kërkesës së rregullores 02/2013, si dhe të sigurojë se procesi gjithë përfshirës i regjistrimit të pasurive do të vazhdoj dhe brenda një afati optimal do të nxirret një regjistër përfundimtar mbi pasuritë e komunës. Po ashtu të gjitha hyrjet/daljet e pasurive të luajtshme me vlera nën 1,000€ të bëhen përmes sistemit e-pasuria në të gjitha dikasteret komunale.			
15	Kryetari duhet të forcojë kontrollet për të siguruar se depozitat e përditshme të parasë bëhen në fund të çdo ditë në përputhje me legjislacionin në fuqi.			
16	Kryetari duhet të siguroj që po shqyrtohen në mënyrë aktive të gjitha opsionet e mundshme, duke vendosur politika, rregullore dhe mekanizma tjerë me qëllim të rritjes së efikasitetit në mbledhjen e të arkëtueshmeve. Po ashtu duhet shqyrtuar të gjitha masat në pajtim me ligjin, ndaj operatorëve të cilët nuk i përmbushin obligimet kontraktuale.			
17	Kryetari duhet të forcojë kontrollet në procesin e menaxhimit të pagesave për të siguruar që të gjitha faturat paguhen brenda afatit ligjor prej 30 ditëve pas pranimit të faturës. Po ashtu të sigurojë se raportimi i obligimeve bëhet për çdo muaj në përputhje me kërkesat ligjore e cila duhet të përfshijë gjendjen e saktë të tyre. Për detyrimet e viteve paraprake			

	duhet të përcaktojë një plan shtesë për pagesën e tyre e cili duhet të përfundohet para përfundimit të vitit 2018.			
18	Kryetari duhet të sigurojë që zbatimi i planit të veprimit, monitorohet në vazhdimësi dhe raportohet në baza të rregullta mujore ose tre mujore në lidhje me progresin e arritur në këtë drejtim. Rekomandimet të cilat nuk zbatohen sipas afateve, të rishikohen në një afat të shkurtër nga kryetari, si dhe të ndërmerren veprime pro-aktive ndaj barrierave të paraqitura gjatë zbatimit.			
19	Kryetari duhet marr të gjitha veprimet ndaj njësive administrative që u adresohen rekomandimet, që të kenë një përkushtim maksimal në marrjen e masave përmirësuese në fushat ku janë identifikuar dobësitë. Komiteti i Auditimit duhet t'i rishikoj rezultatet e auditimit të brendshëm dhe veprimet e ndërmarra nga menaxhmenti në lidhje me rekomandimet e auditimit të brendshëm.			
20	Kryetari duhet të siguroj se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë, nga i cili mund të nxirren të gjitha informatat relevante që ndikojnë në vendimmarrjen cilësore dhe me kohë të menaxhmentit. Ecuritë buxhetore, duke përfshirë të hyrat dhe shpenzimet, dhe plani i prokurimit duhet të jenë subjekt i raportimeve dhe rishikimeve të rregullta nga ana e menaxhmentit. Gjithashtu, për të reduktuar ndikimin e rreziqeve në nivele të pranueshme, organizata duhet të hartoj regjistrin e rreziqeve me të gjitha masat/veprimet e duhura për të vendosur nën kontroll kërcënimet e ekspozuara.			

Nr.	Rekomandimet e dhëna në vitin 2016 (Të evidentuara në fund të raportit të auditimit për 2017)	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Pjesërisht është zbatuar ky rekomandim, edhe më tutje kanë probleme me keq-klasifikimin e shpenzimeve si dhe me shpalosjet, përfshirë pasurinë dhe detyrimet.			
2	Komuna ha hartuar një plan veprimi për zbatimin e rekomandimeve, mirëpo pavarësisht kësaj një numër i konsiderueshëm i rekomandimeve kanë mbetur të pazbatuara			
3	Aranzhimet e dobëta të qeverisjes ndikojnë në dobësimin e proceseve strategjike dhe operative dhe e zvogëlojnë cilësinë			

	e shërbimeve të ofruara për qytetarët përmes aktiviteteve joefikase dhe joefektive.			
4	Kryetari duhet të miratojë një plan të përgjithshëm strategjik për komunën duke përfshirë koston e strategjisë, të përcaktojë objektivat afatgjata dhe të shërbej si platformë orientuese për hartimin e planeve vjetore. Të hartoj planin e veprimit për monitorimin e arritjes së objektivave, duke vendosur funksione efektive të mbikëqyrjes.			
5	Kryetari duhet të sigurojë se është kryer një rishikim për të përcaktuar formën e raportimit financiar dhe operativ tek menaxhmenti i lartë, nga i cili kërkohet që të mbështesë menaxhimin efektiv të veprimtarisë dhe të sigurojë se është vendosur një zgjidhje e përshtatshme për këtë. Po ashtu, të merr masa që raportimet nga ana e ZKF-së të bëhen sipas kërkesave ligjore për progresin fizik të investimeve kapitale.			
6	Kryetari duhet marr të gjitha veprimet ndaj njësive administrative që u adresohen rekomandimet, që të kenë një përkushtim maksimal në marrjen e masave përmirësuese në fushat ku dobësitë janë identifikuar.			
7	Kryetari duhet të sigurojë që performanca buxhetore është monitoruar në mënyrë sistematike në baza mujore dhe që ky rishikim i identifikon dhe adreson barrierat për realizim të buxhetit në nivel të planifikuar. Aty ku supozimet e buxhetit fillestar janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final.			
8	Kryetari duhet të siguroj se verifikimi i pronave komunale duhet të bëhet siç parasheh ligji në mënyrë që në bazën e të dhënave të integrohen të gjitha ndryshimet eventuale tek pronat, të vlefshme për bazën e tatueshme. Gjithashtu, veprime shtesë duhet të ndërmerren për të siguruar se zbritjet për 10,000€ aplikohen në pajtim me nenin 9 të ligjit mbi tatimin në pronë.			
9	Kryetari duhet të siguroj organizimin e ankandeve publike në rastet e dhënies me qira të pronave komunale në mënyrë që të ketë një proces të hapur dhe transparent, si dhe të ushtroj monitorim të vazhdueshëm tek shfrytëzimi i hapësirave publike në mënyrë që të mos shfrytëzohen pronat komunale pa kryer paraprakisht obligimet sipas kontratave të lidhura. Duhet vendosur edhe mekanizmat që pronat të mos shfrytëzohen pa pasur paraprakisht kontratë valide, të nënshkruar me komunën.			

10	Kryetari duhet të shqyrtojë arsyet se pse kërkesat e prokurimit nuk janë zbatuar me konsistencë në rastet e mësipërme, dhe të ushtrojë më shumë kontrolle për të siguruar që situata të tilla nuk do të përsëriten, si dhe të gjitha faturat në momentin e pranimit, së pari të protokollohen dhe pastaj të procedohen më tutje për pagesë.			
11	Kryetari duhet të siguroj që zyra e prokurimit përgatit dosjet e tenderit sipas kërkesave të LPP dhe specifikon qartë sasi të përafërta indikative të punëve ose vlerën e parashikuar të kontratës. Po ashtu, të mos iniciohen aktivitete të prokurimit pa hartimin e projekteve ekzekutive.			
12	Kryetari të siguroj që komisioni i inventarizimit dhe vlerësimit të pasurisë jo financiare do ta kryej punën në pajtim me rregulloren, duke përfshinë dhe vlerësuar gjithë pasurinë e komunës.			
13	Kryetari duhet që të rekrutoj zyrtarin pranues/logjistikës në një afat sa më të shkurtër në mënyrë që sistemi i epasurisë të funksionalizohet plotësisht dhe evidencat e pasurisë të azhurnohen.			
14	Kryetari duhet që të bëj hartimin e rregullave dhe procedurave të brendshme për evidencën, ruajtjen dhe tjetërsimin e pasurisë jo financiare sipas kërkesës së rregullores 02/2013.			
15	Kryetari duhet të shqyrtojë ngritjen e një grupi pune të veçantë për shqyrtimin e realizimit të inkasimit të borxheve. Të bëjë një analizë në mënyrë që të nxjerrë shkaktarët e dështimit në pagesën e borxheve, si dhe të shfrytëzojë të gjitha mjetet në dispozicion, duke mos përjashtuar as masat administrative dhe veprimet ligjore.			
16	Kryetari i komunës duhet të sigurojë që të gjitha faturat të raportohen drejtë në Ministri të Financave në pajtim me Rregullën e Thesarit 04/2011-Për raportimin e obligimeve të papaguara, në mënyrë që kjo të reflektoj edhe me prezantim të drejtë të obligimeve në PVF.			